

birósággal ennek dacára meggyült a baja, mert megindították ellene az eljárást. Az elsőbíró az azonban felmentette, mire Hitt hazautazott. Az ügyész azonban felebbezett és körözést levelet bocsátott ki ellene, a körözés azonban természetesen nem járt ezideig eredménnyel.

— **Szenzációs sebészeti találmány.** Newyorkból jelentik: Dr. Victor Lespinasse, az itteni «Northwestern University Medical College» tanára egy új módot fedezett fel az ütőerek összekapcsolására. A találmány, ha majd a kísérletek során beválnék, igen nagy fontossággal bírna a sebészet terén. Eddig ugyanis az ütőereknek különösen az összevarrása igen nagy nehézségekkel járt, mert könnyen előállhatott az az eset, hogy ennek következtében vérömlés támadt az ágyban, és ez feltétlenül halált okozott. Lespinasse tanár új módjával azonban ez ki van zárva. Az ő összekapcsolási módja ugyanis eltér az eddigi módoktól abban, hogy ő nem varrja össze az ütőeret. Ellenkezőleg, ő azoknak a véredényeknek a szabad végeit, amelyeket össze kell kapcsolni, úgy fűzi össze, hogy egy fém-kapcsolót használ, és ezt úgy alkalmazza, mint például a chirurgusok a belek összekapcsolásánál a kapcsolót. Minden eret egy nagyon finom, kicsi és vékony magnézium-gyűrűn vezet át, azután mind a két ér átbujtatott végét összebogozza, és utána a két lyukacsos fémgyűrűt finom selyemfonállal egymáshoz erősíti. Azután egy ideig úgy marad a kötés, pár nap múlva azonban eltávolítja a selyemfonalat, és összevarrja a bőrt, ahol az eret összebogozta. A magnézium-gyűrűk benmaradnak a testben, és ez, mint Lespinasse dr. tapasztalta, nem árt a szervezetnek, mert a test felszívja idővel a magnéziumot teljesen. Lespinasse dr. most még egyideig állatokon próbálja ki a találmányát, és hogyha teljesen beválik, akkor az emberekben.

— **A repülőversenyek epilógusa.** A magyar aero-klub választmánya tegnap Windisch-Graetz Lajos herceg elnöke alatt megtartott ülésén megállapította, hogy a nemrég lezajlott budapesti repülőversenyek rendezéséből fenmaradt deficitet a szervezőbizottság fedezte és így abból magát a klubot semmi sem terheli. A klub vagyona tehát, amely most 66.000 koronát tesz ki, érintetlen maradt. A budapesti meeting alkalmából megmaradt építményeken és a fentebb említett 66.000 korona betétén kívül a klubnak egyébként 7500 korona követelése van a klub tagjaitól és 12.000 korona az alapító tagoktól. A klubhangárak külön a klub által bérelt területen állanak. Emellett a klub nagy összegeket fordít aviatikusok segélyezésére. A klub igazgatója Tolnay Lajos és titkára Pivny Béla élénk összeköttetést létesítettek a külföldi aero-klubokkal, hogy nálunk is meg-honosítsák a modell-repülőgépek szeretetét az ifjúságban, hogy repülőiskolát és népszerű szakavatott aviatikai ujságot létesítsenek. A legközelebbi ülés valószínűleg szeptember elején lesz.

— **Gyászrovat.** Graeff József, Zsolna községnek 26 éven át volt bírája, akit sokoldalú közhasznú tevékenységéért a király érdemkeresztel tüntetett ki, 87 éves korában Zsolnán meghalt.

Szarvassy György kir. tanácsos, nyug. államasuti főfelügyelő-igazgatóhelyettes, a román csillag és svéd Olaf-rend keresztjének tulajdonosa e hó 15-én Lovranában, életének 66-ik évében elhunyt. Özv. Falcik Lászlóné, szül. Serák Etelka életének 62-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten.

Kommen Fülöp dr. körorvos 68 éves korában Kaposváron meghalt. Holttestét Csurgóra szállították és ott helyezték nyugalomra.

Grünau Lipótné született Ormay Lujza 26 éves korában meghalt ma a Rókus kórházban. Temetése holnap f. hó 20-án lesz a Stáhl-utcai halottasházból.

— **A Sund átrepülése.** Jelentették előző számunkban, hogy Svendsen dán aviatikus vasárnap hajnalban átrepült a Dánia és Svédország között húzódó Sundon. A nagyjelentőségű aviatikai eseményről most Kopenhágából még a következőket jelentik: Hetek óta feszült várakozással leste az itteni közönség, vajjon sikerül-e valamelyik aviatikusnak a kopenhágai Sundon át a svéd parton levő Malmö faluba repülni. Ma azután végre sikerült ez Svendsen aviatikusnak. Reggel négy órakor szállott fel az aviatikus és 31 percig tartó repülés után Malmöbe ért. Az aviatikus különben tegnap éjjel is megpróbálkozott, azonban ekkor le kellett

neki szállani valami motorhiba miatt Amager-szigeten. Miután azonban itt a hibát kijavította és telefonon kérdezősködve, azt az értesítést kapta, hogy szélszél van, újból startolt. Könnyedén a levegőbe emelkedett és éppen napkeltekor szállt fel mintegy száz méternyire. Amikor Malmöbe ért és leszállt, ott mintegy ezer főnyi tömeg fogadta nagy üdvölgéssel.

— **Legendák Orth Jánosról.** Néhány nappal ezelőtt, párisi jelentések nyomán mi is megírtuk, hogy egy Renoux nevű francia gépész azt állítja, hogy az egykori János Szalvátor főherceg életbenléte annál valószínűbb, mert az Orth János nevet viselő főherceg egyáltalában nem is volt a «St. Margarete» hajón, amikor ez végetes utjára, a Horn-fok felé elindult. Renoux most újabban, mint Párisból jelentik nekünk, néhány újságíró előtt részletesebben elmondotta fantasztikus élményeit, amelyek annak idején Orth Jánossal összeköttetésbe hozták.

Renoux szerint a főherceg ifjú nejevel együtt akkoriban a la-platai kikötő-építkezésnél foglalkozkodott. Egyik nap ugyanis megjelent az ottani kikötőben a «St. Margarete» nevű szállítóhajó, amelynek két parancsnoka volt, akik egymással folytonosan viszálykodtak. Az egyikben, akit a legénység Don Juannak nevezett, Orth Jánost vélte felismerni. Ez a Don Juan egyízben felkereste Renoux-t és elmondotta, hogy ő a La Plata-tól 6 kilométernyi távolságban levő Encena faluban lakik és eddig a «St. Margarete»-vel járt, de most már menekülni akar a «nyomorultak-tól», ahogy tudniillik Don Juan a matrózairól megemlékezett, akik ugyanis már három ízben az élete ellen törtek. Don Juan másnap egy kistermetű, szőke, csinos hölgyvel jött el, akit neje gyanánt mutatott be Renouxnak és feleségének. A férfiak ezután vadászatra mentek és itt Don Juan kijelentette, hogy Argentínában szándékozik letelepedni. Röviddel utóbb Don Juan tényleg farmot bérelt az ország belsőjében. Julius első napjaiban hagyta el a «St. Margarete» La Platát. A kihajózást Don Juan a kikötőből nézte Renoux-val és akkor a következőket mondotta:

— Ha valamikor is rólam beszél, mindenkor felejtse el az Orth nevet. Említsen csak egyszerűen Don Juannak. Ha valaki Orth Jánosról beszél, mondja azt, hogy Orth János meghalt. Ön egyedül azonban tudni fogja, hogy még mindig élek.

Az Orth János életbenlétéről elterjedt számos, hihetetlen verzió között érdekes az is, amelyet a trieszti «Piccolo» közöl a legutóbbi számában. E szerint Triesztben él egy Ernesto Demanius nevű kereskedő, aki állítólag 1894-ben, tehát két évvel a «St. Margarete» katasztrófája után beszélt Orth Jánossal Buenos-Ayresben. Demanius, aki több ismerőseivel utazott Genuából Buenos-Ayresbe, ahol az egyik színházban találkozott egy volt katonatisztnel látszó uriemberrel, akiben, több aprólékos körülményből következtetve, Orth Jánosra vélte ismerni. Ezt a nézetét utóbb társai is osztották. Véleményüket megerősítette az a körülmény, hogy a kikötőben horgonyzó olasz hadihajó mellett egy görög típusu nagyobb vitorlás hajót is láttak, amelyet már korábbi időkben Triesztből is ismertek. Demanius és társai azt hiszik, hogy ez a hajó az egykori főhercegé volt.

— **Körözött sikkasztók.** Appel Géza, 38 éves, nős, pénzügyminiszteri díjnok, a Vakokat Gyámoltó Országos Egyesületnél mint perselybontó volt alkalmazásban és ilyen minőségben 670 koronát elsikkasztott. Amikor a sikkasztásra rájöttek, nagy nyomorára hivatkozott és sírva megfogadta, hogy a kárt megtéríti. Az egyesület vezetősége ezen ígéret után megsajnálta Appelt és nem tett ellene följelentést, de a szolgálatból elbocsátotta. Appel pedig fizetni akart az egyesületnek, még pedig eredeti módon. Tovább járt perselyeket nyitni és amit azokból kiszedett, azt mint kártérítést elküldte az egyesületnek, sőt meg is toldotta a saját perselyéből. Így egy perselyből 9 korona 31 fillért vett ki, de az egyesületnek 10 koronát küldött el. Az egyesület most már följelentette, a főkapitányságon megindították az eljárást, de nem tartóztatták le. Appel tegnapelőttre volt idezve a rendőrségre, de nem jött el, a kiküldött detektív

jelentése szerint a vizsgálat elől megszökött, az egyesület gondnokának pedig levelet írt, amelyben öngyilkosságát bejelenti. A vizsgálóbíró most kiadta Appel ellen az elfogató parancsot. — **Elfogató parancsot** adtak ki Steiner Ferencz 28 éves ügynök ellen, aki Weiss Gyula budapesti női divatáru cégtől bizományba átvett 668 korona értékű árut, elzalogosította és a pénzzel megszökött.

— **Erődsy újabb afférai.** Alig fejeződött be az Urmánczy—Erődsy-affér, Erődsy Sándor főispán máris gondoskodott, hogy neve tovább is forgalomban maradjon. Tegnap provokáltatta Bethlen István gróf és Décsy Zoltán országgyűlési képviselőket azért, mert ezek Maros-Torda vármegye hetekkel ezelőtt tartott közgyűlésén róla sértőleg nyilatkoztak. Décsy Zoltán segédeiül Hédervári Lehel országgyűlési képviselőt és Szász József hírlapíró; Bethlen István gróf Bánffy János gróf földbirtokost és Bedő Sándor dr. marosvásárhelyi ügyvédet nevezte meg. Erődsy megbízottai Heinrich Aladár és Hajdu Marcell dr. A felek megbízottai ma délután fognak találkozni.

— **A múlt évi munkásmozgalmak.** Boda Dezső dr. főkapitány terjedelmes könyvben számol be a magyarországi szocialisztikus munkásmozgalmakról, melyek az 1909. évben történtek. A majdnem 800 oldalra terjedő könyv kilencz fejezetre osztva tárgyalja a különféle szocialisztikus mozgalmakat. Beszámol külön fejezetekben a magyarországi szociáldemokrata párt ügyeivel, a negyvennyolcas szociáldemokrata párt, az országos földmivelő párt és a magyarországi parasztpárt munkásságáról, a keresztény-szocialista párt és szövetség dolgaival, a magyarországi forradalmi szocialisták mozgalmáról, a horvát- és szlávonországi szociáldemokratikus munkásmozgalmakról, a szakszervezeti mozgalomról s a munkásegyletekről, a pártajóiról, népgyűlésekről és a megtorló eljárásokról, végül a bérmozgalmakról.

A magyarországi szociáldemokrata párt — a jelentése szerint — az elmúlt évi agitációjában teljes mértékben kihasználta a gyűlekezési szabadságot, minden kül- és belpolitikai, községi, valamint más, a munkásság érdekkörébe eső kérdést figyelemmel kísért és az agitációnál ki is használta ezeket. A gyűlések sokkal csendesebb lefolyásúak voltak és a rendezők nem izgatták rendezavarásra a munkásságot. A párt legintenzívebben az általános választói jogért agitált, de nagyjelentőségű volt a szakszervezetek felfüggesztése miatt, a sajtó érdekében, valamint a lakás- és élelmiszer-drágulás ellen megindított akciója. A párt erős akcióit fejtett ki a függetlenségi és negyvennyolcas pártnak az önálló bank érdekében rendezett országos gyűlése alkalmával, amely alkalommal röpiratokban is ismertették a munkásság álláspontjait. A párt április hó 11., 12., 13. és 14-én tartotta meg XVI. kongresszusát a székesfőváros közgyűlési termében. A rendőrség jelentése a kongresszus egyes napjainak napirendjét, beszédeit és határozatait is hozza. A negyvennyolcas szociáldemokrata párt az elmúlt évben is különösen a kiszáradt között fejtett ki élénk agitációt. A kiszáradt ügyes-bajos dolgaiban, különösen adókérdésekben, tanácsokkal szolgált, kérényeket szerkesztett, általában a földmivelők érdekeit szóval és tettel támogatta. Hivatalos lapját, a „Szabad Szó”-t eredménynyel terjesztette. A magyarországi forradalmi szocialisták mozgalma igen szerény keretű között mozgott. A szakszervezetekben megkísérelt agitáció alig vezetett eredményre; hűveik nem szaporodtak. Lapjuk, a „Társadalmi Forradalom” folyton anyagi zavarokkal küzdött s mind szűkebb terjedelemben jelent meg. Az elmúlt évben kongresszust is tartottak Budapesten, amelyet azonban a rendőrség szétugratott. A kongresszuson mindössze huszanhatan vettek részt. Ilyenformán a magyarországi anarchista-szervezet igen ártatlan társaság. A szakszervezeti mozgalom az elmúlt évben megint csak hanyatlott. Főoka ennek a munkaadók szervezeteinek megerősödése, az ipar pangása és számos szakszervezet felfüggesztése. A szakszervezeti tanács közzétett kimutatása szerint a szervezett munkások száma az 1908. év végén 102.054-et tett ki s ez a szám az 1909. év végéig 85.266-ra csökkent. A könyv utolsó fejezete a bérmozgalmakkal foglalkozik, ezeknek keretében részletesen közli előbb a Budapesten és Ujpesten, majd a vidéken lefolyt bérmozgalmakat és végül külön fejezetet szentel a mezőgazdasági munkások bérmozgalmainak. Részletesen közli az egyes bérmozgalmak eredményeit is.

— **A bilbaoi sztrájk.** A Daily Telegr. madridi levelezője olyan jelentést küldött lapjainak a madridi sztrájkáról, melyből az tűnik ki, hogy a sztrájk forradalmi természetű. A sztrájkot már régen előkészítették és igazi célja nem az, hogy a munkások helyzetét javítsa, hanem hogy zavart támasszon. Ez okból Madridból erős katonai csapatokat küldtek Bilbaoba, hogy ott a rendőrséget támogassák. Az esetre, ha az általános sztrájk kitör,